

บทความวิจัย

เรื่อง อัตลักษณ์การสร้างภาพยนตร์ของอาทิจระ คุโรซาวา ผ่านภาพยนตร์

เรื่อง Seven Samurai

โดย

นางสาว สุพิชญา ดาประสงค์

รหัสนักศึกษา 05530775

เสนอ

อาจารย์ ดร. ภาสกร อินทุमार

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2556

ชื่อบทความวิจัย   **อัตลักษณ์การสร้างภาพยนตร์ของอากิระ คุโรซาวา ผ่านภาพยนตร์**

เรื่อง Seven Samurai

ชื่อนักศึกษา   **นางสาวสุพิชญา ดาประสงค์   รหัสนักศึกษา 05530775**

อาจารย์ที่ปรึกษา   **อาจารย์ภาสกร อินทุमार**

คำสำคัญ   **Seven samurai , อากิระ คุโรซาวา , สัตยูณะ**

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะ อัตลักษณ์การสร้างภาพยนตร์ของอากิระ คุโรซาวา ผ่านภาพยนตร์ Seven Samurai เนื่องจากเขาเป็นผู้กำกับที่มีอิทธิต่อสังคมญี่ปุ่นและทั่วโลก และยังมีเอกลักษณ์ในการนำเสนออัตลักษณ์ความเป็นญี่ปุ่นผ่านภาพยนตร์ จึงได้ศึกษาผ่านตัว ภาพยนตร์ และ ใช้ระบบสัตยูณะ สัตยูลักษณ์ศึกษาร่วม

ผลการศึกษาผ่านตัวภาพยนตร์ Seven Samurai พบว่าเป็นภาพยนตร์เกี่ยวกับระบบชนชั้น คือ ซามูไร และซาวานา ที่เป็นอริกัน แต่ในที่สุดก็ได้กลายมาเป็นมิตรกัน โดยอากิระ คุโรซาวา ถ่ายทอดได้อย่างแนบเนียนและน่าสนใจ ทั้งวัฒนธรรม ความเชื่อ และศาสนาของญี่ปุ่น เขานำเสนอออกมาในรูปแบบของระบบสัตยูลักษณ์ สัตยูลักษณ์ในภาพยนตร์เรื่อง Seven Samurai จึงเป็นอัตลักษณ์ สำคัญ ซึ่งแต่ละสัตยูณะของเขา ผู้รับชมจะสามารถตีความออกไปได้หลากหลายรูปแบบ และไม่ ตายตัว เช่น สัตยูลักษณ์จากสิ่งของในเรื่อง อาวุธของซาวานา คือ จอบ อาวุธของซามูไร คือ ดาบ อาวุธ สามารถแสดงถึง อำนาจในมือ หรือ ระบบชนชั้น นำเสนอออกมาได้อย่างแนบเนียน และถึงแม้ว่าจะ ศึกษาย้อนหลังก็ตาม ระบบสัตยูณะจากสัตยูลักษณ์ของอากิระ คุโรซาวายังสามารถให้คุณค่าทาง สุนทรียศาสตร์ และเป็นภาพยนตร์ที่มีคุณค่าทั้งด้านศิลปะและปรัชญา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
1. บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจาก	การศึกษาการศึกษา
ขั้นตอนและวิธี	3
ทบทวนวรรณกรรม	3
2. Seven Samurai	
Seven Samurai ซามูไรทั้งเจ็ด	9
ชีวประวัติของอากิระ คูโรซาวา	11
3. สัญลักษณ์	
ความหมายของสัญลักษณ์	14
การอ้างอิงความหมาย	15
4. ประเด็นของภาพยนตร์	
วิธีซามูไร	16

5.วิเคราะห์สัญลักษณ์ผ่านตัวละคร

วิเคราะห์อัตลักษณ์จากตัวละคร	11
วิเคราะห์อัตลักษณ์จากฉากสำคัญในเรื่อง	20
วิเคราะห์สัญลักษณ์อื่นๆ	24

6.สรุป

สรุปประเด็นอัตลักษณ์จากภาพยนตร์ของอากิระ คูโรซาวา เรื่อง Seven Samurai	26
บรรณานุกรม	28
ประวัติผู้ศึกษา	30

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 1 รูปอาภิระ คุโรซาวา	13
รูปที่ 2 รูปชิมาดะ คัมเบอิ	18
รูปที่ 3 คิคุชิ โยะ	19
รูปที่ 4 ชวานารวมตัวกัน หลังจากทราบว่ามิโจรจะมาขโมยข้าวไป	20
รูปที่ 5 ชวานากัมหัวขอร้องซาโมไร	21
รูปที่ 6 ชิมาดะปลอมตัวเป็นพระ	22
รูปที่ 7 ฉากจบของภาพยนตร์	23

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากภาพยนตร์ญี่ปุ่นเป็นภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย มีเอกลักษณ์เฉพาะ ภาพยนตร์ญี่ปุ่นจุดเด่นของภาพยนตร์ญี่ปุ่นคือ เล่าเรื่องอย่างช้าๆ แต่ชัดเจน ภาพยนตร์แบ่งองค์ประกอบให้เห็น ได้ชัด ไม่มีบทพูดมากมาย แต่ใส่ผ่านภาพและบริบทของตัวละครแทน

คุโรซาวาทำงานเป็นผู้ช่วยให้ผู้กำกับ คาจิโร่ ยามาโมโต (Kajiro Yamamoto) อยู่ 7 ปี ก่อนจะเริ่มเป็นผู้กำกับเต็มตัวในภาพยนตร์เรื่องแรก Sanshiro Sugata ในปี ค.ศ.1943 ว่าด้วยการต่อสู้ แข่งชิงอำนาจของสองกลุ่มอิทธิพลคือ ยูโดและยูยิสสุ ซึ่งสร้างแรงกดดันให้แก่กองทัพของรัฐบาลมาก และจากผลสำเร็จของเรื่องนี้ เขาก็ได้ทำภาพยนตร์ภาคต่อ Sanshiro Sugata Part II ในเวลาถัดมา

หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 การงานของคุโรซาวาก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เขาสร้างภาพยนตร์ที่แปลกใหม่ในยุคนั้น มีตั้งแต่ฆาตกรรมไปจนถึงบทละครย้อนยุค จนมาถึงปี ค.ศ.1951 ภาพยนตร์ของเขาเรื่อง Rashomon ได้กลายมาเป็นภาพยนตร์หลังสงครามเรื่องแรกที่ได้ออกไปสู่ต่างประเทศ หลังจากนั้นภาพยนตร์เรื่อง Seven Samurai นั้นมา ภาพยนตร์แทบทุกเรื่องของคุโรซาวาก็เป็นที่นิยมได้ในสหรัฐ ไม่ว่าจะเป็น The Hidden Fortress (1958) ทั้งอเมริกาและยุโรปก็หันมาสนใจงานของคุโรซาวาในแง่ของวัตถุดิบผลิตโครงเรื่องอย่าง Rashomon ก็เป็นต้นทางของ The Outrage หรือ Yojimbo ที่กลายมาเป็น A Fistful of Dollars (1964) โดยผู้กำกับ Sergio Leone และเขาโครงหลัก 7 เซียนซามูไร ก็กลายมาเป็น The Magnificent Seven ของ John Sturges (1960)

ภาพยนตร์ Seven samurai กำกับโดย อากิระ คุโรซาวา คุโรซาวามีอิทธิพลต่อผู้กำกับรุ่นต่อๆมาอย่างมาก คุโรซาวา กำกับและเขียนบทภาพยนตร์เรื่องแรกชื่อ Sugata Sanshiro ฉายในปี

1943 ภาพยนตร์เรื่องสุดท้ายของเขา Madadayo ในปี 1993 คุโรซาวาเป็นผู้กำกับได้รับรางวัลด้านภาพยนตร์มากมาย

คุโรซาวานำเสนอความเป็นซามูไรในอุดมคติสูงสุดผ่านภาพยนตร์ Seven Samurai เพราะซามูไรไม่เคยได้รับการยกย่อง และมีคุณค่า ภาพยนตร์เรื่องนี้มีเรื่องราวหลายๆอย่างที่แสดงให้เห็นภาวะของตัวละครในเรื่องที่ต้องตกอยู่ในสถานการณ์ของการแบ่งแยกชนชั้น ชาวนาที่ต่ำต้อยต้องไปร้องขอซามูไร โดยที่ไม่รู้ว่าซามูไรจะยอมทำตามหรือไม่ แต่ไม่ว่าจะเป็นชนชั้นใด ก็ต้องพึ่งพากันและกันในทางใดทางหนึ่ง

คุโรซาวา สามารถกำกับภาพยนตร์นี้ได้เป็นศิลปะขั้นสุดยอด เขาได้นำทั้งความคิดและประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นศตวรรษที่ 16 สร้างสรรค์เป็นความงดงามของญี่ปุ่นในอดีต เสนอระบบชนชั้นญี่ปุ่นในวัฒนธรรมดั้งเดิมของญี่ปุ่น แม้ว่าญี่ปุ่นจะต้องอยู่ในยุคที่ต้องมีสงครามเกิดขึ้นตลอดเวลา ซามูไรและชาวนาจึงต้องประสบอยู่ในชะตากรรมต่างๆ เขาสามารถสร้างสรรค์ออกมาได้อย่างลงตัว

นักวิจารณ์ภาพยนตร์ที่มีความเข้าใจภาพยนตร์ญี่ปุ่นมากที่สุดคนหนึ่งอย่าง โดนัลด์ ริชชี บอกไว้ว่า "มนุษย์คือแกนกลางสำคัญของภาพยนตร์ คุโรซาวา ซึ่งส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงความท้อแท้ที่กลับกลายเป็นความหวังขึ้นมาใหม่ และนี่คือเหตุผลอันหนึ่งที่ชี้ว่า เหตุใดภาพยนตร์ของเขาจึงมีความหมายยิ่งใหญ่ต่อโลกทั้งโลก" (จากภาพยนตร์ชื่อ "ชีวิตและความตาย สัจจะและแผ่นฟิล์ม : อากิระ คุโรซาวา" โดย สนานจิตต์ บางสพาน, 2534)

อากิระ คุโรซาวา ถือเป็นต้นแบบของภาพยนตร์ญี่ปุ่นในยุคปัจจุบัน ที่มีสามารถทำให้ผู้ชมเข้าถึงความเป็นญี่ปุ่น และเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครได้ดี และเนื่องจากยังไม่มีผู้ศึกษาแนวทางการสร้างสรรค์ภาพยนตร์ของอากิระ คุโรซาวา ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาอัตลักษณ์ของคุโรซาวา และภาพยนตร์ญี่ปุ่นที่โด่งดังไปทั่วโลก และกลายเป็นแรงบันดาลใจต่อผู้กำกับรุ่นต่อมาได้อย่างไร

โดยศึกษาผ่านการศึกษจากภาพยนตร์ Seven samurai เพื่อจะได้นำความรู้การศึกษาครั้งนี้มาเปรียบเทียบกับรูปแบบของภาพยนตร์ในแต่ละประเทศต่อไป

2.วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาภาพยนตร์เรื่อง Seven Samurai ที่เป็นผลงานของ อากิระ คุโรซาวา รวบรวมอัตลักษณ์การนำเสนอผ่านตัวภาพยนตร์

3.ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาและวิเคราะห์อัตลักษณ์ของภาพยนตร์ Seven Samurai
2. ศึกษาอัตลักษณ์ผ่านระบบสัญลักษณ์ภาพยนตร์เรื่อง Seven Samurai

4.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้สามารถวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอภาพยนตร์ญี่ปุ่นของอากิระ คุโรซาวา
2. ทำให้ทราบถึงอัตลักษณ์ที่ถูกถ่ายทอดออกมาจากตัวภาพยนตร์

5.วิธีการศึกษาและดำเนินงาน

ในบทนี้จะกล่าวถึงขั้นตอนการศึกษาและการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

เอกสารที่ใช้เป็นกรอบความคิดที่ใช้วิจัยได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์คนญี่ปุ่น และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสร้างภาพยนตร์เรื่อง Seven Samurai เพื่อศึกษาความอัตลักษณ์การสร้างภาพยนตร์ของอากิระคุโรซาวา

ซึ่งจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้ศึกษาพบว่ามีเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 3 หัวข้อคือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบสัญญาะ

1.1 สัญญาศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เถกิง พัฒโนภาส ได้รวบรวมความรู้ด้านสัญญาศาสตร์ จากการแปลมาจาก จาก บทความ Semiotics and Visual Representation โดย อาจารย์ ดร. Brian Anthony Curtin โดยเขียนว่าสัญญาศาสตร์ คือรูปแบบของสัญลักษณ์ สิ่งแทนความทุกสิ่งย่อมมีพลวัต เราสามารถเข้าใจได้จากกระบวนการสื่อสารทางเดียว การเข้าใจจากปฏิสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างผู้รับสารกับภาพหรือวัตถุและปัจจัยอื่นๆเช่นวัฒนธรรมหรือ สังคม

สัญญาศาสตร์คือการศึกษาการอ้างอิงความหมาย (signifying practices) ที่ปรากฏอยู่รอบๆตัว เราได้รับผลกระทบจากกรอบทางสังคม (social convention) ที่ฝังรากลึกอยู่แล้วในสังคมอย่างไร โดยจากภาพยนตร์ของอากิระ คูโรซาว่า เรื่อง Seven Samurai ปรากฏสัญลักษณ์อยู่มากมาย ตั้งแต่ต้นเรื่องโดยการกำหนดตัวละครหลักให้เป็นชนชั้นที่ขัดแย้ง การกระทำหน้าที่ที่ขัดแย้ง ดำเนินเรื่องโดยสอดแทรกอัตลักษณ์คนญี่ปุ่น ปิดท้ายด้วยวิถีเซน คือความว่างเปล่า

1.2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์คนญี่ปุ่น

1.2. 2. พื้นฐานสังคม

ศาสตราจารย์ W.G. Beasley(2543: 24) ได้เขียนข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่น โดยรวบรวมไว้ในภาพยนตร์สื่อแปล “ประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่” โดยกล่าวถึงข้อลักษณะ สังคมแบ่งชนชั้นของประชาชนอย่างตายตัว อันได้แก่ชามูไรชั้นต่างๆ ชนชั้นที่ต่ำที่สุดเกษตรกรช่างฝีมือ และพ่อค้า ชามูไรเป็นทหารและผู้ปกครอง สมัยต้นๆ ชามูไรเป็นทั้งเกษตรกรและนักรบ แต่เนื่องด้วยการทำสงคราม การสู้รบจึงกลายเป็นกิจกรรมชำนาญพิเศษ ทำให้หน้าที่ของชามูไรและเกษตรกรแตกต่างกันอย่างชัดเจน ชามูไรมีหน้าที่ต้องรับใช้เจ้านาย ชามูไรได้เงินจากปีคลังของแคว้น จากเรื่องที่ดินที่ได้รับจากเจ้านาย ทำให้ชามูไรหลายคนสูญเสียสายสัมพันธ์จากหมู่บ้าน หลังจากตระกูลโทกุกาวะได้รับความสำเร็จในการรื้อฟื้นและรักษากฎหมายเพื่อให้บ้านเมืองสงบสุข ทำให้ชามูไรในฐานะทหารมีความจำเป็นน้อยลง แต่มีหน้าที่ในฐานะผู้บริหารมากกว่า ชามูไรมีสามชั้นในระบบพีวคัล ชั้นที่ 1 กลุ่มที่รับใช้เจ้านายมานาน เป็นชั้นสูง มีงานน้อยและร่ำรวยกว่ากลุ่มที่เหลือมาก

มักจะมีที่ดินเป็นของตัวเอง ชั้นที่ 2 ได้แก่ ชามูไรชั้นกลาง และกลุ่มสุดท้ายชามูไรชั้นผู้น้อย ซึ่งสองกลุ่มนี้ทำหน้าที่เป็นทหารราบ ด้วยการเลื่อนฐานะไปเป็นอีกกลุ่มเป็นสิ่งที่ยากมาก จึงไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่สังคมจะยอมรับว่าเป็นสมาชิกชนชั้นปกครอง

การแบ่งชั้นทางสังคมระหว่างชนชั้นนักรบกับชานาไม่ใช่เกิดจากผลพวงของการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ แต่เกิดจากนโยบายหรือกฎหมายที่โซกนผู้ปกครองเป็นผู้กำหนด ที่สำคัญนักรบชามูไรมีจำนวนไม่มากไม่กี่ร้อยคน นักรบเหล่านี้รับเงินเดือนในรูปแบบของข้าวจากรัฐบาล ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองไม่เป็นพ่อค้า

ชนชั้นชานามีทั้งชาวนารวยและจน แต่ส่วนใหญ่เป็นนาขนาดเล็ก ชุมชนในหมู่บ้านไม่มีกลุ่มที่มีสถานภาพทางสังคมที่ต่างกันมาก มีความเป็นหนึ่งใจเดียวกัน หรือ Solidarity สูง ผลก็คือคนส่วนใหญ่ก็คือชานา ไม่เคยมีความรู้สึกที่ตัวเองอยู่ในสังคมหรือชุมชนที่มีการแบ่งชั้นทางสังคม แต่เป็นความแตกต่างตามตำแหน่ง ยศ ตามพื้นฐาน หรือตามหลักการของการบริหารการจ้ดองค์กร ความเสมอภาค หรือความเท่าเทียมกัน

ปรัชญาการปกครองที่มีอิทธิพลเหนือสิ่งใด เป็นปรัชญาที่กำหนดให้แต่ละคนดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยปกติสุข โดยมีพื้นฐานของคำสอนขงจื้อ เน้นว่าภรรยาต้องเคารพเชื่อฟังสามี บุตรต้องเคารพเชื่อฟังบิดา คนในปกครองต้องเชื่อฟังผู้ปกครอง ตามวิธีการในประเทศ ญี่ปุ่นสมัยโทกุกาวะ จึงมีความผูกพันระหว่างระบบพิวคัลกับคำสอนของขงจื้อ

ชาวนาร้อยละ 80 ในสังคมญี่ปุ่นมีความเชื่อในชุมชนที่ตัวเองสังกัดว่ามีความเท่าเทียมกันเป็นพื้นฐาน ซึ่งรวมถึงสิทธิที่เขามีในชุมชนหมู่บ้าน เป็นเรื่องที่ต้องการคำอธิบาย เพราะมันมีนัยต่อความรู้สึกเกี่ยวกับประชาธิปไตยในสังคมญี่ปุ่น (ไพโรจน์ วงศ์วิภาณนท์, 2556)

1.3. พื้นฐานจิตใจของคนญี่ปุ่น

ศาสตราจารย์โอดิ ทาเคโกะ (2538:158) ได้เขียนข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแก่นแท้ของจิตใจคนญี่ปุ่น โดยรวบรวมไว้ในภาพยนตร์สื่อแปล “อะมะเอะ แก่นแท้จิตใจคนญี่ปุ่น” โดยกล่าวถึงข้อลักษณะแก่นแท้ทางจิตใจที่เป็นพื้นฐานแนวความคิดของคนญี่ปุ่น ที่ไม่แสดงความรู้สึกผิดออกมาอย่างจริงจัง สาเหตุมาจากคนตะวันตกคิดว่าความรู้สึกผิดบาปเป็นปัญหาของแต่ละบุคคล แต่คน

ญี่ปุ่นจะรู้สึกผิดเมื่อทำอะไรที่เป็นการทรยศต่อกลุ่มที่ตัวเองอยู่ ความรู้สึกผิดของคนตะวันตกเป็นผลมาจากการต่อต้านซูเปอร์อีโก้(Super Ego) ดังนั้นในความรู้สึกผิดของคนตะวันตก จึงเป็นแค่ร่องรอยแห่งอดีต ในตรงกันข้ามคนญี่ปุ่นจะเกิดความรู้สึกผิดต่อเมื่อทรยศต่อความไว้วางใจ ความรู้สึกผิดจึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งของมนุษยสัมพันธ์

ทฤษฎี "การกล่อมเกลாதงสังคม " (Socialization) ที่สังคมทุกภาคส่วนตั้งแต่ครอบครัว สถานศึกษา สถาบันศาสนา ชุมชน กลุ่มวิชาชีพ และสื่อมวลชน ร่วมกันสร้างสังคมที่ดีงามด้วยการปรับกระบวนการทัศน์เข้าหากัน และช่วยกันปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยการใช้นโยบายวิจัยอธิบายให้คนในสังคมยอมรับและเปลี่ยนพฤติกรรม (โพสท์ทูเคย์ "การกล่อมเกลาทงสังคมของคนญี่ปุ่น" โดย วีรวิท คงศักดิ์ ,2554)

2.แนวทางการสร้างภาพยนตร์

บุญรักษ์ บุญณะเขตมาลา (2533: 234) ได้เขียนภาพยนตร์ชื่อเรื่อง "อาคิระ คุโรซาวา จักรพรรดิแห่งภาพยนตร์ญี่ปุ่น" ได้กล่าวถึงการนำเสนอภาพยนตร์ของคุโรซาวาผ่านองค์ประกอบ ว่ามีองค์ประกอบพื้นฐานอยู่สองด้านด้วยกัน ที่แสดงความหวังและความสิ้นหวังต่อภาวะมนุษย์ทั้งนี้โดยปัจจัยธรรมชาติ นับตั้งแต่ท้องฟ้า แสงแดด ทะเล พายุ ฝน หิมะ หรือแม้กระทั่งความเจ็บจนต้องถือว่าปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวแสดง

ในส่วนของความหวัง คุโรซาวาเสนอภาพความจริง ของมนุษย์อย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเอาจริงเอาจัง คละเคล้าด้วยอารมณ์ขัน ท้ายที่สุด คุโรซาวาจะประกาศออกมาว่า มนุษย์มีข้อจำกัด แต่ก็มีความศักยภาพที่จำกัดข้ามมันได้ตัวอย่างจากภาพยนตร์ที่ดีที่สุดของเขา The most beautiful (1944) No Regrets for Our Youth(1946) Ikiru (1952) Seven Samurai (1954) Yojimbo(1961) Redbeard (1965) ถึงแม้ภาพยนตร์เหล่านี้จะถูกครอบงำโดยมิติภาวะมนุษย์ที่น่าหดหู่ ทั้งความโกล ความหลง ความขี้โกง ความขลาดเขา ความเฉื่อยชาหรือความ โทกหก คุโรซาวาไม่เคยลืมที่จะแสดงความหวังของการเป็นมนุษย์จึงกล่าวว่าภาพยนตร์ของเขาสะท้อนปรัชญามนุษยนิยม (Humanism)

การเขียนบท คุโรซาวากล่าวว่า ต้องอ่านนวนิยายและบทละครที่ยิ่งใหญ่ของโลกก่อนเป็นอันดับแรก ต้องทำให้เข้าใจและรู้สึกว่อารมณ์มาจากไหน เพื่อให้เข้าใจสิ่งเหล่านั้น ได้ทั้งหมด และระมัดระวังในการเสนอตัวละครและเหตุการณ์ต่างๆ นอกจากนี้ต้องดูภาพยนตร์ที่ยิ่งใหญ่ ต้องอ่านบทภาพยนตร์ที่ยิ่งใหญ่ ศึกษาทฤษฎีของผู้กำกับที่ยิ่งใหญ่ ถ้าเป้าหมายคือผู้กำกับ จะต้องมีความ

แตกฉานในการเขียนบท การเขียนบทคนเดียวอาจทำให้การตีความมนุษย์มีด้านเดียว แต่ถ้าเขียนกับคนอื่นสองคนอย่างน้อยๆ ก็ได้สามทัศนะว่าด้วยมนุษย์คนนั้น และสามารถถกเถียงกันได้ ผู้กำกับจะต้องตะล่อมให้ตัวเอกและตัวเรื่องลงรอยที่ง่ายที่สุดในการกำกับ

บทที่ตีควรมีคำอธิบายน้อย เพราะถ้าสามารถทำได้จะสามารถพรรณนาความหลากหลายอันละเอียดผ่านทางการกระทำและบทสนทนา คุโรซาวาจะฝึกซ้อมนักแสดงจากบทแล้วนำไปสู่การเคลื่อนไหว ซ้อมโดยให้แต่งหน้า ทุกตอนทุกฉาก รวมทั้งการเคลื่อนไหวของกล้อง การจัดแสดง ทุกอย่าง จะใช้กล้องเกินหนึ่งตัว เพื่อจับธรรมชาติของนักแสดง

ประวิทย์ แต่งอักษร นักวิจารณ์ภาพยนตร์ที่โดดเด่นคนหนึ่งของบ้านเรา และยังเป็นอาจารย์สอนวิชาพื้นฐานภาพยนตร์ในหลายมหาวิทยาลัย ให้สัมภาษณ์กับ "จุดประกาย" ว่า ประสบการณ์ในการดูภาพยนตร์ของ "คุโรซาวา" นั้น ทำให้เขาได้รับแง่คิดหลายอย่าง

อาทิจระ คุโรซาวา มีคุณสมบัติครบถ้วนในด้าน ประพันธ์กร ในบรรดาภาพยนตร์ทั้ง 31 เรื่อง นับตั้งแต่เรื่องแรก Sanshiro(1943) จนถึงMadadayo (1993) คุโรซาวาได้แสดงความเป็นตัวเองในแนวคิดทางด้านปรัชญาต่อเนื่องและมีเอกภาพการนำเสนอทางศิลปะขั้นสูง แนวคิดพื้นฐานของอาทิจระ คุโรซาวาคือความเป็นนักมนุษยนิยม ผู้มีศรัทธาว่ามนุษย์ล้วนมีศักยภาพที่จะเป็นมนุษย์ที่ดีได้ทั้งนั้น ไม่ว่าจะเลือกนำวรรณกรรมของผู้อื่นมากำกับเป็นภาพยนตร์ เขาก็ไม่หยุดนำเสนอความคิดทางด้านมนุษยนิยมของตน

"อย่างแรกเลยคือ คุโรซาวา นี่ถือว่าเป็นพวก perfectionist มากเมื่อเปรียบเทียบกับคนทำงานยุคเดียวกัน งานของเขามักพูดถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ แต่พูดถึงสิ่งนี้อย่างคนละเมอเพื่อพวกเขาใช้วิธีบอกเล่าที่หลากหลาย แต่ไม่ว่าจะแตกต่างกันแค่ไหน ที่สุดแล้วปลายทางของความคิดนั้น มนุษย์คือสิ่งที่มีคุณค่า ยกตัวอย่างง่ายๆ เลยก็คือ ในภาพยนตร์เรื่อง ราโชมอน นั้น เราก็ทราบกันดีว่า ตัวละครทุกตัวต่างก็มีด้านที่อ่อนแอในตัวเอง คือไม่ว่าพวกเขาจะพูดอย่างไร มันก็สะท้อนถึงความเป็นมนุษย์ออกมา ซึ่งในท้ายที่สุดแล้วมันเป็นการมองมนุษย์ด้วยสายตาที่งดงาม (นันทขว้าง สิริสุนทร, 2556)

ความขอดีเยี่ยมที่เราสามารถสัมผัสได้จากเนื้อหาของคุโรซาวาแต่ละเรื่อง ถ้าไม่สื่อสะท้อนหรือวิพากษ์วิจารณ์วิถีแห่งความเปลี่ยนแปลงและเป็นไปของยุคสมัยและมนุษย์แล้ว ก็พาคนดูดิ่งลึกลงสู่โลกแห่งจิตวิญญาณที่ครอบคลุมตั้งแต่เรื่องคุณค่าความหมายของชีวิต ไปจนถึงการปล่อยวางหลุดพ้นจากบ่วงแห่งความยึดมั่นถือมั่น และที่ยิ่งไปกว่านั้น เราก็อาจจะได้เห็นทั้งสองด้านนั้นปรากฏอยู่ในเรื่องเดียวกัน อภินันท์ บุญเรืองพะเนา(อภินันท์ บุญเรืองพะเนา, 2556)

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยทราบพื้นฐานของสังคมญี่ปุ่นในยุค ศตวรรษที่ 16 ในตัวภาพยนตร์ ศาสตราจารย์ W.G. Beasley(2543) กล่าวว่าความเป็นเพราะระบบชน ชั้นของประเทศญี่ปุ่นทำให้เกิดชนชั้นความเหลื่อมล้ำระหว่างชาวนาและชามูไรที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา ชามูไรที่เคยมีอำนาจในสายตาของชาวนาจากการเอาโรคเอาเปรียบ เมื่อถึงอีกยุคที่ เปลี่ยนแปลงการปกครอง ความสำคัญของชามูไรลดลง ไร้อำนาจ ชาวบ้านก็มองชามูไรเปลี่ยนไป ไพโรจน์ วงศ์วิภาณนท์ (ไม่ระบุปี) ก็เสนอว่าปรัชญาการปกครองที่มีอิทธิพลเหนือสิ่งใด ระบบชน ชั้นยังทำให้เกิดการรวมกลุ่มคนที่มีสถานะเดียวกัน วีรวิท คงศักดิ์ (2554) กล่าวว่าสังคมญี่ปุ่น มีการ กล่อมเกลாதองสังคม ทำปฏิบัติตามๆกัน เพื่อให้เกิดความสามัคคี ปลูกฝังความคิด การสำนึกผิดต่อ กลุ่ม ซึ่งตรงกับทฤษฎีการวิเคราะห์ของศาสตราจารย์โดอิ ทาเคโกะ (2538)คนญี่ปุ่นจึงมีความเป็นกลุ่มก้อน เพราะเชื่อในอำนาจของการรวมตัวกัน จำนวนสมาชิกยิ่งเยอะ ยิ่งจะสามารถเอาชนะอุปสรรคและ ศัตรูได้ ดังในภาพยนตร์ที่ชาวนาดต่อสู้กับกลุ่มโจร โดยช่วยกันเก็บข้าวเป็นค่าจ้างชามูไร

ส่วนการศึกษาแนวทางการสร้างภาพยนตร์ของอากิระ คูโรซาวาแล้ว ผู้วิจัย พบว่าอากิระ คู โรซาวาได้แสดงความเป็นตัวเองในแนวคิดทางด้านปรัชญาและนำเสนอศิลปะชั้นสูงที่ถ่ายทอด ออกมาอย่างลึกซึ้งและละเอียดละออ ผ่านสัญลักษณ์ ที่มีแนวคิดพื้นฐานคือแสดงความเป็นนักมนุษย นิยม มีความคิดว่ามนุษย์ล้วนมีศักยภาพที่จะบรรลุอุปสรรคและทำสิ่งดีๆได้ ตามทฤษฎีการวิเคราะห์ของ บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา (2533) เช่นเดียวกับ นันทขว้าง สิริสุนทร (2555) ที่วิเคราะห์ว่าอากิระ คูโร ซาวา สะท้อนความเป็นมนุษย์ที่มีทั้งด้านแข็งแกร่งและอ่อนแอออกมาได้อย่างสวยงาม ดังเช่น ชาวนาในภาพยนตร์ที่หวาดกลัวจะสู้กับโจรเพราะคิดว่าตนเองอ่อนแอ แต่ก็สู้ยอมอดข้าวเพื่อนำข้าว ไปจ้างชามูไรเพื่อให้สู้รบกับพวกโจรขณะที่ อภินันท์ บุญเรืองพะเนา (2555)กล่าวว่าคูโรซาวา นำเสนอความเป็นมนุษย์ที่มีความไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ผลการวิจัย

2.1. Seven Samuri ชาмуไรทั้งเจ็ด

ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งในญี่ปุ่น ชาวนาทังหวังไว้ว่าฤดูเก็บเกี่ยวที่กำลังจะมาถึงนี้ จะมีข้าวพืชผลดี หลังจากต้องอดอยากกันมานาน นอกจากรัฐบาลเก็บภาษีอย่างไร้ความปราณี ฝนแล้ง เมื่อปีที่แล้ว พวกโจรก็เข้าปล้นสะดม ข้าวแทบไม่มีเหลือ ม้าโดนขโมย พวกเขาบ้างถูกฆ่าตาย ผู้หญิงโดนจับไปเพื่อระบายความโกรธ

กลุ่มโจรร้ายราว 40 คน เตรียมพร้อมจะเข้าปล้นและฆ่า แต่จำได้ว่าเพิ่งจะปล้นหมู่บ้านนี้ไปในปีที่แล้ว และคงจะไม่ได้อะไร จึงตั้งใจว่าจะกลับมาอีกครั้งหลังฤดูเก็บเกี่ยว กองโจรร้าย 40 นายใช้ชีวิตด้วยการออกปล้นฆ่าตามหมู่บ้านต่างๆ ชาวนาจากหมู่บ้าน ได้ยินเข้าพอดี จึงมีความหวาดกลัว ชาวนาคนหนึ่งได้ยินเสียงโจรคำรามลั่นว่าจะเข้าปล้น ก็รีบวิ่งกลับไปเล่าให้คนในหมู่บ้านฟัง ชาวนาออกมารวมตัวกัน ทุกคนต่างหวาดกลัว และคับแค้น หลายคนคร่ำครวญน้อยใจในชะตาของตน ชาวนาบางคนคิดจะหนีไปก่อนที่โจรจะเข้าปล้น บางคนบอกให้ยกทรัพย์สินทุกอย่างให้มันไป ขอเพียงให้เหลือชีวิตไว้ก็พอ ริคิชิ ชาวนาที่โดนโจรพรากคนรักไป เป็นเพียงผู้เดียวที่เสนอให้ลุกขึ้นสู้ แต่ไม่มีใครซักคนเห็นด้วย เมื่อไรทางออก ทั้งหมดจึงตรงไปปรึกษาผู้เฒ่าของหมู่บ้าน

เมื่อรับฟังเรื่องราว ผู้เฒ่าสั่งให้ออกตามหาชาмуไรมาช่วยสู้กับโจร ในอดีตเมื่อครั้งที่เขายังเล็กและหนีออกมาจากหมู่บ้านเดิมที่ถูกโจรเผา เขาจำได้ว่าหมู่บ้านที่รอดพ้นคือหมู่บ้านที่ว่าจ้างชาмуไรมาช่วย ให้ออกตามหาชาмуไรที่หิว และยื่นข้อเสนอว่าจ้างด้วยข้าวสามมือ พวกเขาจึงส่งชาวนา 4 คน เข้าเมืองเพื่อตามหาชาмуไร การตามหาชาмуไรที่ยินดีจะเข้าทำสงครามกับโจรร้าย ไม่ใช่เรื่องง่ายนัก ชาмуไรที่ไหนจะยอมเข้าช่วยเหลือเพื่อแลกกับอาหารเพียง 3 มือ ชาмуไรที่เคยรับใช้ขุนนางใหญ่โต ชาмуไรบางคนเคยแม้กระทั่งกดขี่ชาวนา ฆ่าชาวนาเป็นผักปลา หรือแย่งชิงสาวงามตามหมู่บ้านมาครอบครองด้วยซ้ำ จะมีใครยินยอมเข้ามารับใช้ชาวนาจนๆ ผู้เฒ่าของหมู่บ้านเอ่ยปากว่า เราจะสู้ ให้ไปตามหาชาмуไรมาช่วย โดยจ่ายค่าจ้างด้วยข้าวสามมือต่อวัน

ชาวนาต้องกราบกราน ทั้งร้องขอ ไม่มีชาмуไรคนไหนแม้จะเหลือบตามามอง ชาวเมืองที่เห็น บ้างก็ไม่สนใจ บ้างก็เยาะเย้ยถากถางในความพ่ายแพ้ พวกเขาหัวเราะเยาะชาวนาที่ก้มกราบชาмуไร พวกเขาดูแคลนชาวนาที่กำลังพยายามจะปกป้องหมู่บ้านตนเอง เพราะพวกเขาไม่มีเงินเพียง

พอที่จะซื้ออะไรได้ แม้แต่ข้าวสารก็ต้องเก็บไว้เพื่อเป็นค่าจ้างแก่ชาмуไร พวกเขาได้แต่มองคนอื่นกินด้วยความหิวโหย 10 วันผ่านไป ใกล้เคียงเข้าไปทุกทีแล้ว พวกเขายังไม่พบชาмуไรที่ยินดีเข้ามาช่วยเหลือเลยสักคนเดียว บางคนต้องการล้มเลิกการตามหาชาмуไร และคิดจะเผชิญหน้ากับโจรด้วยตัวเอง ทำให้พวกเขามีปากมีเสียงกัน แต่พวกเขาก็ได้พบกับ คัมไบ ซิมาคะ ชาмуไร ไร่นาย(โรนิน)

ซิมาคะ ผู้ที่เดิมทีไม่ได้คิดจะยุ่งเกี่ยวกับสงครามในครั้งนี้ เพราะเมื่อหน้าการสู้รบ แต่เมื่อได้รับรู้ว่าชาวนาทุกคนยอมอดอยาก เพื่อเก็บสิ่งที่มีค่าที่สุดของพวกเขา "ข้าว" มาเป็นค่าจ้างในครั้งนี้ ซิมาคะ จึงอาสาจะค้นหาชาмуไรอีก 6 คน ซิมาคะช่วยเด็กที่โดนโจรลักพาตัวไปโดยปลอมเป็นพระ และนำข้าวปั้นไปให้กับโจรเพื่อหลอกล่อให้ตายใจ ฉวยจังหวะที่โจรผลอ ซิมาคะบุกเข้าไปในกระท่อมเพื่อช่วงชิงเด็ก

คัตสึชิโร่ ชาмуไรเด็กหนุ่มมองภาพข้างหน้าด้วยความประทับใจ จึงขอติดตามไปด้วย คิคุชิย่า ชายหนุ่มอีกคนที่เห็นเหตุการณ์ก็ตามซิมาคะมาด้วยเช่นกันเขาถือดาบชาмуไร แต่เขาปฏิเสธริคิชิ

ซิมาคะสามารถรวบรวมชาмуไรได้ในที่สุด โดยมี โทโรเบอิ คาตะยาม่า ที่ยินดีเข้าร่วมรบ เพราะความนับถือในตัวซิมาคะ โทโรเบอิ คาตะยาม่า ชิจิโรจิ อดีตผู้ช่วยมือขวาของซิมาคะ ที่พบกับซิมาคะด้วยความบังเอิญ เขาคือเพื่อนแท้ของซิมาคะ ฮายาซิมะ เป็นคนซื่อสัตย์ เถรตรง ฝีมือเพลงดาบของเขาไม่ด้อย คนที่พร้อมจะร่วมรบเสมอ คัตสึชิโร่ ผู้ประทับใจในตัวซิมาคะตั้งแต่พบครั้งแรก แม้จะยังเป็นเพียงคนหนุ่มไร้ประสบการณ์ แต่เขาก็อยากที่จะช่วยเหลือชาวนา

เมื่อข้าวสารของชาวนาที่เป็นค่าจ้างถูกขโมย คัตสึชิโร่นั้นเองคือผู้ที่แอบให้เงินแก่ชาวนา เมื่อพบว่าข้าวสารที่นำมาโดนขโมยไปสิ้น ชาวนาจึงนำไปซื้อข้าวมาเป็นค่าจ้างของชาмуไร

ซิมาคะพบกับเคียวโซในการประลองดาบไม้ไผ่ เขาเป็นนักดาบฝีมือดี ผู้ซึ่งฝึกฝืนเพียงการพัฒนาเพลงดาบ เป็นคนพุดน้อย คิคุชิย่า เขาเป็นเพียงลูกชาวนาที่อยากเป็นชาмуไร หมู่บ้านโดนเผา พ่อแม่พี่น้องตายทั้งหมด และคิคุชิย่าคือเด็กที่รอดชีวิตมาได้ เขาจึงมีความแค้นมาก ทั้งหมดก็เดินทางไปยังหมู่บ้านเมื่อมีสมาชิกเพียง 6 คน คิคุชิย่า ชาмуไรกำมะลอเป็นคนสุดท้ายที่เข้าร่วมด้วยเป็นคน

ชวานาบางคนมองซามูไร ไม่ต่างไปจากโจร เพราะหลายคนได้ยินมาว่า เมื่อซามูไรไปที่ไหน จะขูดรีด ผู้หญิงจะถูกแย่งชิงไป มาน โซ่ ฐึ่สึกเป็นกังวลต่อการมาของซามูไร เขากลัวอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับลูกสาวเพื่อความปลอดภัยของชิโน่ จึงให้ตัดผมและแต่งตัวให้เหมือนผู้ชาย

ชวานาที่ต้องมีผู้นำที่มีประสบการณ์การรบ ชวานาจึงยินยอมที่จะให้ซามูไรเข้ามาทำพในการป้องกันหมู่บ้าน กิซากุ ได้ยินเสียงตีเกราะ สัญญาณบอกเหตุหมู่บ้านที่ด้านหลังเป็นเขา ส่วนด้านหน้าเปิดรับ บัดนี้ถูกปิดกั้นด้วยรั้วไม้ไผ่แหลมคม และกำแพงท่อนซุง ชวานาอพยพข้าวของออกจากบ้านตัวเอง บางส่วนถูกเกณฑ์ไปทำกำแพงท่อนซุง เวยามถูกจัดขึ้นตลอด 24 ชั่วโมง ทั้งซามูไร และชวานาต่างต้องพร้อมจับอาวุธตลอดเวลา พวกเขาเผาบ้านของโจร โจรที่วิ่งหนีออกมาต่างก็ต้องตายด้วยคมดาบที่รออยู่ด้านนอก

ฮายาซึคะ เป็นซามูไรคนแรกที่เสียชีวิต ซามูไร คาตายามา ต้องตายด้วยคมดาบ เคียวโซ ยอดฝีมือต้องตายด้วยลูกปืน ในที่สุดโจรก็ตายหมด ชวานาชนะ ซามูไรเหลือเพียง 3 คน และหมู่บ้านปลอดภัย ชวานาสามารถกลับมาดำเนินาได้อีกครั้ง

2.2.ชีวประวัติของอากิระ คุโรซาวาผู้กำกับ

“Men is genius when he was dreaming.”

“มนุษย์นั้นช่างเจตียฉลาด หากกำลังฝัน ”

อากิระ คุโรซาวา

1.2.1 .ประวัติของอากิระ คูโรซาวา

อากิระ คูโรซาวา (23 มีนาคม 1910 - 6 กันยายน 1998) ผู้อำนวยการผลิตภาพยนตร์ของญี่ปุ่นผู้กำกับและบรรณาธิการ ได้รับการยกย่องว่าเป็นหนึ่งในผู้สร้างภาพยนตร์ที่สำคัญที่สุด และมีอิทธิพลต่อผู้กำกับรุ่นหลังที่สุดในประวัติศาสตร์

อากิระ คูโรซาวาเกิดที่โตเกียว ในช่วงเวลาที่วงการภาพยนตร์กำลังเติบโตเต็มที่ เขาเป็นบุตรชายคนสุดท้อง โดยมีพี่ชายสามคน และพี่สาวอีกสามคนรวมทั้งหมดเป็นเจ็ดคน บิดาจบจากโรงเรียนฝึกทหาร เขาจึงมีจิตใจเป็นลูกผู้ชายเต็มตัว เริ่มเข้าเรียนประถมศึกษาที่เมืองโตเกียว ถึงชั้นประถมศึกษาที่ 2 ก็ได้ย้ายมาเรียน โรงเรียนประถมที่โอไดบาระ และเป็นเพื่อนสนิทกับเค โนสุเกะ อูอิคุงุซ(ซึ่งต่อมาได้ร่วมงานกับอากิระ คูโรซาวาและร่วมเขียนบท) และการเริ่มเรียนศิลปะครั้งนี้เป็นตัวอย่างให้เขาชอบในด้านศิลปะ และเนื่องด้วยครอบครัวที่มีฐานะยากจน ทำให้เขาต้องทำงานโดยการรับเขียนรูปภาพประกอบ เพื่อนำเงินมาจุนเจือครอบครัว และเข้าศึกษาที่โรงเรียนการเขียนรูปแนวตะวันตกโดซุซา แต่เขาก็มีแนวความคิดที่ว่าค่าตอบแทนมันไม่คุ้มทุน จึงได้หันเหมาทำงานด้านภาพยนตร์

บุคคลที่มีอิทธิพลต่องานด้านภาพยนตร์ต่ออากิระคูโรซาวาคือ ไฮโกะ ซึ่งมีความสนใจด้านภาพยนตร์มาก ประกอบกับได้ทำงานที่โรงภาพยนตร์แห่งหนึ่ง จึงทำให้ได้ชมภาพยนตร์เป็นจำนวนมากหลายเรื่อง ช่วงเวลานั้นทำให้เขาได้รับประสบการณ์จากภาพยนตร์มากมาย แล้วเกิดเกิดเหตุการณ์ที่สำคัญที่สุดในชีวิตของอากิระ คูโรซาวาคือ เหตุการณ์ที่พี่ชายของเขาฆ่าตัวตายจากการที่ถูกพ่อคัดค้านอาชีพด้านภาพยนตร์

จนปี คริสต์ศักราช 1936 อากิระ คูโรซาวาก็ได้งานผู้ช่วยผู้กำกับภาพยนตร์เก่าแก่แห่งหนึ่งชื่อ PCL ที่นี่เขาได้ร่วมงานกับ คาจิโร ยามาโมโตะ ซึ่งถือว่าเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาภาพยนตร์ทุกอย่างให้แก่เขา อากิระ คูโรซาวาได้เรียนรู้งานใหม่ที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนด้วยความมุ่งมั่น ซึ่งในขณะนั้นเขาได้ร่วมเขียนบทภาพยนตร์ เช่น A German at the Daruma Temple, Three hundred miles though enemy lines และพบเพื่อนสนิท เค โนสุเกะ อูอิคุงุซา โดยได้มาร่วมเขียนบท ในที่สุด เขาก็ได้เริ่มจากการกำกับเรื่อง Sanshiro Sugata โดยอายุเพียงแค่ 33 ปี

ในจำนวนภาพยนตร์ทั้งหมดของอากิระ คุโรซาว่า Seven samurai เป็นภาพยนตร์ที่ได้รับความนิยมสูงสุด จนถูกนำไปทำในอีกรูปแบบของตะวันตกคือเรื่องของควาบอย Magnificent Seven (1961) Seven samurai คือภาพยนตร์เสียดสีสังคมของชนชั้นแต่ตอนสำคัญของภาพยนตร์กลับอยู่ที่ฉากจบที่มันกระแทกใจคนดูด้วยความจริงบางอย่างในสังคมแม้

อากิระ คุโรซาว่าใช้ญี่ปุ่นศตวรรษที่ 16 เป็นฉากเหตุการณ์ที่หมู่บ้านกลางป่าที่ถูกโจรร้ายปล้นหลังเก็บเกี่ยวทุกปีความยากแค้นทำให้ชาวบ้านบางคนอดรันทนไม่ได้อยากลุกขึ้นสู้แต่เพราะไร้ความสามารถทางการรบจึงพากันไปหาซามูไรมาสู้แทน

เนื่องจากคิดอยากทำภาพยนตร์ที่บรรยายถึงชีวิตของซามูไรคนหนึ่งภายในช่วงเวลาหนึ่งวัน เริ่มจากตื่นนอนและจบลงด้วยการคว้านท้องตัวเองเพื่อรักษาเกียรติแต่หลังจากศึกษารอบด้านอากิระ คุโรซาว่าพบว่าไม่มีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะทำภาพยนตร์ที่ว่าแต่ในที่สุดอากิระ คุโรซาว่าได้อ่านบทความเรื่องเกี่ยวกับชวานาจ้างซามูไรมาปกป้องหมู่บ้านเขาจึงเกิดความสนใจนำมาเขียนบทภาพยนตร์ Seven samurai นี้สร้างตัวละครสำคัญที่มีบทบาทในด้านลึกลงรายละเอียดถึงขนาดคนเหล่านี้แต่งตัวอย่างไรชอบกินอะไรมีปุมหลังอย่างไรนิสัยใจคอเป็นอย่างไรซึ่งเป็นวิธีที่ละเอียดอ่อนมาก

แม้จะเป็นเรื่องที่แต่งขึ้นแต่เหตุการณ์ในภาพยนตร์ตั้งบนข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ช่วงศตวรรษที่ 16 ของญี่ปุ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี 1587-1588 ญี่ปุ่นตกอยู่ในสภาพบ้านแตกสาแหรกขาดเพราะสงครามรบพุ่งแย่งชิงอำนาจในหมู่ซามูไรตระกูลใหญ่ผู้ครอบครองปราสาทผลพวงที่ตามมาคือโรนิน (Ronin) ซามูไรไร้นาย

อากิระ คุโรซาว่า แสดงความคิดต่อกลุ่มคนที่เป็นซามูไรตามความเป็นจริงไม่ใช่อุดมคติ จึงได้นำเสนอมานำได้อย่างลงตัว เข้าใจความเป็นมนุษย์ที่มีรัก โลภ โกรธ หลง ได้เป็นอย่างดี

3. สัญศาสตร์ : นิยามด้วยศัพท์ทางสัญศาสตร์

3.1. สัญลักษณ์ (สัญณะ)

สัญศาสตร์ (semiotics) เป็นเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยความหมาย การศึกษา “สิ่งแทนความ ” (representation) อาจก่อให้เกิดความหมายได้อย่างไร การศึกษาถึงกระบวนการที่ทำให้เรา “เข้าใจความหมาย” แก่สิ่งใดๆ (comprehend meanings) หรือกระบวนการที่เราให้ความหมาย ” แก่สิ่งใดๆ (attribute meanings) หากพิจารณาสัญศาสตร์อย่างสัมพันธ์กับภาพ (visual images) หรือขยายกรอบการพิจารณาออกไปถึงทัศนกรรม (visual culture) และวัตถุธรรม (material culture) สัญศาสตร์หมายถึงการศึกษาเกี่ยวกับระบบสัญลักษณ์ (symbolism) ในฐานะที่เป็นศาสตร์ที่ค่อนข้างใหม่ สัญศาสตร์เสนอกระบวนการวิเคราะห์ที่ท้าทายกระบวนการคิดเก่าๆ อย่างธรรมชาตินิยม (naturalism) และสัจนิยม (realism) รวมทั้งเจตจำนง (intentionality) นอกจากนี้สัญศาสตร์ยังเสนอวิธีคิดที่มีประโยชน์แก่การวิเคราะห์ทางรูปนิยม (formalism)

การวิเคราะห์ทางสัญศาสตร์ช่วยให้เราตระหนักถึงความสัมพันธ์อันหลากหลายระหว่างตัวเรากับ “สิ่งแทนความ” (object) ด้วยเหตุนี้เองเราจึงอาจเข้าใจได้ว่าความหมายของภาพใดๆ หรือวัตถุใดๆ ย่อมมีพลวัต (คือมีการเปลี่ยนแปลงเลื่อนไหลของความหมายอย่างไม่หยุดนิ่ง). อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเราไม่อาจเข้าใจ “ความหมายอ้างอิง” (significance) ของภาพหรือวัตถุใดๆ ได้จากกระบวนการสื่อสารทางเดียว แต่เราจำเป็นต้องเข้าใจภาพหรือวัตถุใดๆ จากปฏิสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างผู้รับสารกับภาพหรือวัตถุและปัจจัยอื่นๆ เช่น วัฒนธรรมหรือ สังคม .

อาจนิยามสัญศาสตร์ผ่านศัพท์เฉพาะของสัญศาสตร์ได้ว่า สัญศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ศึกษาสัญณะ (sign) และการอ้างอิงความหมาย (signifying practices) สัญณะหมายถึงสิ่งใดๆ (คำ/ภาพ/วัตถุ ฯลฯ) ที่อ้างอิงความหมายถึงสิ่งอื่น สัญศาสตร์ศึกษาว่าการอ้างอิงความหมายที่ปรากฏอยู่รอบๆ ตัวเรา ได้รับผลกระทบจากกรอบทางสังคม (social convention) ที่ฝังรากลึกอยู่แล้วในสังคมอย่างไรบ้าง.

(Eco 1976, 16) นั่นคือสัญศาสตร์แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างสัญณะกับความหมายซึ่งสังคม “สอน” ให้เรารู้เกี่ยวกับสัญณะนั้น (และสัญศาสตร์ถือว่าความหมายเป็นสิ่งแปลกปลอม) เช่น สัญณะ “ไม้กางเขน” ซึ่งโดยสาระแล้วคือเส้นตรงสองเส้น ไขว้กันเป็นมุมฉากแต่ทันทีที่เห็นรูปไม้กางเขนชาวคริสต์ก็นึกถึงศาสนาคริสต์และพระเยซูคริสต์โดยอัตโนมัติ แสดงว่าภาพไม้ กางเขนมี

สภาพเป็นสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์เป็นผลจากกรอบทางสังคม. นั่นคือสัตวศาสตร์เชื่อว่าสัญลักษณ์ใดๆไม่จำเป็นต้องมีความหมายใดๆในตัวของมันเองและความหมายของสัญลักษณ์ย่อมไม่ผูกติดกับสัญลักษณ์ (ที่มีสภาพเป็นคำ/วัตถุ/ภาพ) แต่ความหมายของสัญลักษณ์ย่อมขึ้นอยู่กับบริบท. เช่นตราสัตว์ตึกะอาจหมายความต่างกันอย่างสุดขั้วเมื่อตรานั้นปรากฏในต่างกาลและเทศะ

3.2. การอ้างอิงความหมาย (signifying practices)

เป็นการพิจารณาว่า“เกิดความหมายขึ้นได้อย่างไร ” มากกว่า“เกิดความหมายอะไร ”. พอตส์ (Potts 1996,21) บัญญัติศัพท์เฉพาะสำหรับเรียกกรอบทางสังคม (social convention)ซึ่งเชื่อมโยงสัญลักษณ์เข้ากับความหมายว่า “รหัสลับ” (code) ตัวอย่างเช่นไม้กางเขนมีรหัสลับในศาสนาคริสต์. ความหมายของไม้กางเขนไม่ได้เกิดขึ้นมาพร้อมกับภาพของไม้กางเขนหรือพร้อมกับวัตถุที่ใช้ทำไม้กางเขนความหมายอ้างอิง(significance) ที่คนเรากำหนดให้แก่ภาพหรือวัตถุใดๆเป็นเสมือน “เนื้อออก” ที่ยื่นเกินออกมาจากความเป็นจริง (หรือ “เนื้อแท้”)ของภาพหรือวัตถุนั้นหมายความว่าภาพหรือวัตถุใดๆอาจทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์และความหมายที่คนเรากำหนดให้สัญลักษณ์ย่อมสัมพันธ์กับความคิดอันเป็นผลจากวัฒนธรรมที่เราได้เรียนรู้มาก่อนหน้านี้ไม่ว่าจะโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม พอตส์ (1996, 20) เชื่อว่ากรอบทางสังคมไม่เพียงเชื่อมภาพและวัตถุเข้ากับความหมายแต่กรอบทางวัฒนธรรม (culturalconvention) ยังกระตุ้นให้เกิดความหมายอีกด้วยเป็นไปได้หรือไม่ที่เราจะควบคุม“การหมายรู้” (recognition) ของเราต่อภาพหรือวัตถุใดๆ เป็นไปได้หรือไม่ที่เราจะเลือก “ไม่ยอมหมายรู้”ภาพหรือวัตถุบางอย่าง

4. ประเด็นของภาพยนตร์

ประเด็นของสัญลักษณ์ในเรื่อง

สัญลักษณ์ ความเชื่อ และวัฒนธรรมที่ปรากฏในภาพยนตร์

4.1. วิถีชาบูไร : บูชิโด

ระหว่างต้นศตวรรษที่ 13 ญี่ปุ่นอยู่ภายใต้การปกครองของชนชั้นนักรบใหม่ “บูชิ” (BUSHI 武士) ซึ่งเป็นชนชั้นที่แย่งอำนาจการปกครองมาจากพวกศักดินาเดิมในระบบบราชวงศ์ และการรับเอาศาสนาพุทธนิกายเซน (ZEN 禅) จากจีนมาเป็นหลักปฏิบัติทำให้วัฒนธรรมและจรรยาของชนชั้นนักรบมีการวางพื้นฐานอย่างต่อเนื่องและมั่นคงส่งผลให้ศิลปะแบบเซนก็กลายเป็นวัฒนธรรมที่เด่นชัดของญี่ปุ่นในปัจจุบัน

ศาสนาพุทธนิกายเซนเน้นการฝึกสมาธิเพื่อความรู้แจ้ง และการฝึกวินัยของแต่ละคน

อิทธิพลของศาสนาพุทธนิกายเซนมีส่วนในการช่วยพัฒนาวัฒนธรรมของนักรบนอกจาก

นี้พระเซนยังมีบทบาทในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่รัฐบาล โชกุนในสมัยก่อนทั้งทางด้านการเมือง การค้าศิลปะและการเรียนรู้อื่นๆ “บูชิโด” (BUSHIDO 武士道) คือ วิถีทางของนักรบอันเป็นหลักจริยธรรมที่นักรบทุกคนต้องปฏิบัติหลักบูชิโดนี้สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยศักดินาในสมัยนั้น ประเทศญี่ปุ่นถูกแบ่งออกเป็นแคว้นอิสระที่มีไคเมียว (DAIMYOU 大名) หรือเจ้าผู้ครองแคว้น เป็นผู้ปกครองในแบบรัฐบาลทหาร โดยมีเหล่านักรบ “ชาบูไร” (SAMURAI 侍) เป็นบริวาร ความมั่นคงของไคเมียวจำเป็นต้องอาศัยความจงรักภักดี และวินัยที่จะปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัดของชาบูไร จึงได้มีการสร้างหลักจริยธรรมบูชิโด

“บูชิโด” สำหรับนักรบขึ้น ในแต่ละตระกูลก็มีหลักของตระกูลตนเองที่สั่งสอนลูกหลานในตระกูลของตนสืบทอดกันมา “บูชิโด” นอกจากสอนให้เหล่านักรบฝึกความอดทนและฝึกสมาธิเพื่อให้จิตใจสงบนิ่งเมื่อยามใช้ดาบชาบูไรแล้วยังสอนให้เหล่าชาบูไรยึดมั่นในความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ และจงรักภักดีต่อเจ้านายของตน ชาบูไรถือว่าความตายเป็นเรื่องเล็กน้อย ปรชญาแห่งบูชิโดกล่าวไว้ว่า “ความตายเป็นสิ่งเบาบางยิ่งกว่าขนนก” โดยตัวอย่างกฎที่เคร่งครัดของชาบูไรมีดังต่อไปนี้

4.1.1. มีความซื่อสัตย์และจงรักภักดี

ชาмуไรทุกคนจะต้องมีความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อเจ้านายอย่างมั่นคงชาмуไรที่ดีนั้นจะต้องรำลึกอยู่เสมอและหาทางตอบแทนบุญคุณให้ดี ถือว่าเป็นความดีสูงสุด ไม่เพียงแต่เจ้านายเหนือหัวเท่านั้น แต่รวมไปถึงบุคคลทั้งหลายที่มีบุญคุณด้วย เหล่าชาмуไรนั้นจะต้องคำนึงถึงพันธะหน้าที่เป็นสำคัญถึงแม้ว่าจะไม่เต็มใจเพราะอาจเป็นเหตุที่ทำให้ตนต้องทอดทิ้งบิดามารดาบุตรและภรรยาที่ตามแต่แต่เพื่อรักษาหน้าที่ของตนที่มีต่อเจ้านายก่อนและครอบครัวของชาмуไรทุกคนจะต้องยินดีและสนับสนุนการกระทำของพวกเขาด้วยจึงจะได้รับยกย่องอย่างสูงจากสังคมโดยทั่วไป

ชาмуไรทุกคนจะต้องเป็นผู้อยู่ในสังกัดของเจ้านายในระบบศักดินาคนใดคนหนึ่งชาмуไรที่เจ้านายเสียชีวิตหรือพ่ายแพ้ในการต่อสู้จะกลายเป็น “ชาмуไรไร้สังกัด” ที่เรียกว่า “โรนิน” ซึ่งมีสถานะต่ำต้อยมากในสังคมดังนั้นชาмуไรทั้งหลายจึงยินดีที่จะสู้อย่างถวายชีวิตเพื่อกลุ่มและเจ้านายของตนเป็นฝ่ายชนะ

4.1.2. มีวินัยศักดิ์ศรีและกล้าหาญ

ชาмуไรจะต้องมีระเบียบวินัย มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนต่อเจ้านายมีเกียรติมีศักดิ์ศรียอมตายเพื่อรักษาเกียรติดีกว่าอยู่อย่างไร้เกียรติมีความกล้าหาญไม่เกรงกลัวความตายและสามารถเผชิญกับความตายได้ทุกเมื่อตามคำสอนที่ว่า “ชีวิตเป็นสิ่งไม่เที่ยงและไม่มีตัวตนแท้จริงที่ถาวรชีวิตทุกชีวิตเกิดมาเพื่อใช้กรรมเวลามีชีวิตอยู่จะต้องดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องและครบถ้วน

5.วิเคราะห์สัญลักษณ์ผ่านภาพยนตร์

5.1. วิเคราะห์หัตถ์ลักษณะจากตัวละคร

การเปรียบเทียบระหว่างหน้าที่ในสังคม

5.1.1. ซามูไร

1. 島田勘兵衛 ชิมาดะ คัมเบอิ

"การที่คิดถึงแต่ตนเอง มันก็จะเป็นการทำลายตนเองเช่นกัน"

ตัวละครนี้ เป็นตัวละครหลักที่อาทิจิ คุโรซาวาดึงภาพซามูไรในอุดมคติออกมา ชิมาดะเป็นซามูไรคนแรกๆที่พร้อมจะช่วยเหลือชาวบ้าน ในแต่ละฉากเขาจะทำหน้าที่ซามูไร เป็นตัวอย่างให้แก่ซามูไรที่เหลือและชาวบ้าน

51.2. ชวนา

2. 菊千代 คิคุชิโยะ

"ข้าเกลียดพวกที่มีความสุข"

เป็นซามูไรที่ 7 ได้รับคัดเลือก เขาเป็นคนแรกที่น่าสนใจที่จะเป็นซามูไร และเป็นเพียงหนึ่งในเจ็ดผู้ที่ไม่ได้จริงๆซามูไร แต่ได้รับการยอมรับในที่สุดโดยกลุ่ม เขาเป็นลูกชายของชวนา และเป็นนักสู้ที่ดี คิคุชิโยะเป็นลักษณะตัวละครที่เคลื่อนไหวมากที่สุด ของตัวละคร และเปิดเผย มากที่สุด

คิคุชิโยะ ตั้งใจที่จะเป็นซามูไร เขาพยายามที่จะพิสูจน์ตัวเอง และสิ่งนี้มีความสำคัญต่อผู้ที่ไว้ศรัทธา ทำให้ต้องพิสูจน์ตัวเอง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในหมู่ซามูไร

เห็นได้ว่าอากิระ คุโรซาวาได้นำเสนอความขัดแย้งในตนเองของละคร คือ การต้องการจะเป็นในสิ่งที่ตนอยาก คือ การเป็นซามูไรซึ่งเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่สำหรับเขา ในฉากยังสามารถเห็นได้ว่า ดาบเป็นอาวุธที่สำคัญสำหรับซามูไร ต้องมีขนาดที่เหมาะสมมือ แต่ขนาดดาบของคิคุชิโยะที่มีขนาดใหญ่ เกินไปสำหรับเขา อากิระ คุโรซาวาต้องการชี้ให้เห็นว่ามัน เป็นสัญลักษณ์ของตัวละครพยายามเติมเต็มความต้องการ นอกจากนี้ยังสะท้อน ถึงสถานะที่ผิดพลาด ของเขา

5.2 วิเคราะห์อัตลักษณ์จากฉากสำคัญในภาพยนตร์

4.2.1. ฉากชวานารวมตัวกัน หลังจากทราบว่ามิโจรจะมาขโมยข้าวไป

ในฉากจะเห็นชวานาอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม และมีหัวหน้าของกลุ่ม ชวานาในสังคม ญี่ปุ่นเป็นชนชั้นล่างหรือชนชั้นกรรมาชีพ มีจำนวนมาก อากิระคุโรซาว่า พยายามที่จะชี้ให้เห็น ถึง ความเป็นชวานาที่ไร้หนทางสู้ แต่ก็ต้องเอาชีวิตรอด พวกเขาจึงอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม มีหัวหน้า นำทาง ช่วยกันระดมความคิดเพื่อที่จะต่อสู้ชะตาชีวิต

การรวมกลุ่มเป็นวงกลมของคนถือเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม และความเป็นหนึ่งของ ชวานา และพวกเขาเข้าใจความยากลำบากของชีวิต แต่ก็ไม่ยอมให้โจรมาขโมยข้าวได้ง่ายๆ

5.2.2. ชาวนาถัมลงกับพื้น ขอร้องให้ชาмуไรช่วยเหลือ โดยจะให้ข้าวสามมือ

การที่ชาวนาทำเช่นนี้ อากิระ คุโรซาวาต้องการจะแสดงให้เห็นถึงความสู้ของชาวนาที่ต้องเก็บเงินและเก็บข้าวสารไว้เพื่อให้ชาмуไรที่จะมาช่วยเหลือและปกป้องพวกเขา ชาวนาดึงกับต้องยอมถ่มลงกับพื้นแทบเท้า ในสังคมญี่ปุ่นถือเป็นการให้ความเคารพอย่างสูงสุด

ซึ่งการที่ชาวนากระทำเช่นนี้คือ การยอมที่จะอยู่ใต้เบื้องล่างของชาмуไรโดยสมบูรณ์ แม้แต่ก่อนจะขัดแย้งกัน ชาмуไรก็ยังคงถือตนสูงกว่าชาวนาอยู่เสมอ อากิระ คุโรซาวานำเสนอความจริงของกลุ่มชนชั้นในสังคม การปฏิบัติตนของผู้ที่สูงกว่ามักเอาเปรียบผู้ที่ด้อยกว่าเสมอ แม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม

อากิระ คุโรซาวายังเสนอชาмуไรที่ไม่ได้เป็นไปตามอุดมคติ กล่าวคือ ความเป็นมนุษย์ที่ไม่สมบูรณ์แบบ ไม่สามารถทำตามหน้าที่ของตนได้ คือ การปกป้องบ้านเมือง และประชาชน และพวกชาวนาที่ไม่ได้เป็นนเพียงประชาชน แต่เป็น ท้องของประเทศ พวกเขาเหล่าชาмуไรยิ่งจะต้องปกป้องให้ดีที่สุด เพราะผู้ที่รับความเดือดร้อนก็คือทุกคน ไม่เว้นแต่พวกเขาเช่นกัน

5.2.3. ชิมาคะ ชามูไร ปลอมตัวเป็นพระเพื่อเข้าไปจับโจร

ฉากนี้อากิระ คูโรซาว่าพยายามที่จะสื่อความน่าสมเพชของมนุษย์ คือ โจรที่จับเด็กเป็นตัวประกัน หลบซ่อนในกระท่อม ชิมาคะ ชามูไรคนหนึ่งจึงปลอมตัวเป็นพระผู้หวังดีนำข้าวปั้นไปให้โจร

และโจรก็กลืนข้าวปั้นไปในที่สุด แล้วก็ถูกชิมาคะจับกุม และฆ่าได้ในที่สุด เห็นได้ว่าถึงแม้จะเป็นโจร และรับรู้สิ่งที่ดี สิ่งที่ไม่ดี มีความเชื่อทางพุทธศาสนา แต่ก็ยังเป็นโจรสร้างความเดือดร้อน ทำร้ายผู้อื่น

อากิระ คูโรซาว่าเสนอแง่มุมของการเป็นมนุษย์ที่ไม่ได้ตั้งใจ จึงต้องประพาศติตัวในแบบต่างๆ

5.2.4..ฉากปิดท้ายของภาพยนตร์ ชัยชนะของชาวนา

หลังจากชาวบ้านทั้ง 50 คนได้สู้รบร่วมกับชาмуไรต่อพวกโจร พวกเขาได้รับชัยชนะกลับคืนมา แต่ก็ต้องสูญเสีย ในระหว่างสงคราม

สัญลักษณ์ที่อาทิสระ คุโรซาวานำเสนอ คือ ภาพหลุมศพที่ปักด้วยดาบ คือ ชาмуไรที่ได้เสียสละชีวิต อีกส่วนที่ถูกวางไว้ด้วยหิน คือ ชาวนา นี่เป็นการให้เกียรติกันในวาระสุดท้าย ซึ่งแม้ไม่ว่าจะอยู่ในชนชั้นใดก็ตามย่อมต้องตายเหมือนกัน

ดาบคือ อาวุธของชาмуไรที่เปรียบเสมือนจิตวิญญาณ ส่วนชาวนาคือหิน เช่นกันคือ หินที่แกร่ง ทนได้ทุกสถานการณ์นั่นคืออาวุธของชาวนา

5.3.วิเคราะห์สัญลักษณ์อื่นๆ

5.3.1.คาบของชาмуไรและจบของชานา

คาบเป็นอาวุธที่ใช้สังหาร ผู้ที่มีไว้ครอบครองคือ นักรบ ซึ่งมีอำนาจในสังคม ส่วนจบเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ทำนา ผู้ครอบครองคือเกษตรกร เป็นชนชั้นล่างของสังคม ซึ่งทั้งคาบและจบนี้ จึงเป็นสัญลักษณ์ที่แทนชนชั้นในสังคม กล่าวคือ คาบเป็นสัญลักษณ์ของชาмуไรที่มีไว้คร่าชีวิตผู้อื่น ส่วนจบเป็นสัญลักษณ์ของชานาที่มีไว้ในการทำงาน และทั้งสองอุปกรณ์ก็ได้สะท้อนมุมมองในเรื่องของชนชั้นได้เป็นอย่างดี คาบเป็นตัวแทนของชาмуไร ผู้มีอุดมการณ์มีศักดิ์ศรีและความกล้าหาญ สามารถสละชีพเพื่อหน้าที่การงาน พวกพ้องและเจ้านายของตนได้เสมอ เป็นผู้มีความทะนงตน ไม่ยอมก้มหัวให้ใคร และจบตัวแทนของชานาที่เป็นชนชั้นที่ขี้ลาดอ่อนแอ ทำได้ทุกอย่างเพื่อให้ตนเองมีชีวิตอยู่รอดต่อไป ซึ่งเรื่องนี้ก็สะท้อนลักษณะนิสัยของทั้งสองชนชั้น แต่เรื่องนี้มีประเด็นที่บ่งบอกชนชั้น ไม่ได้เป็นสิ่งที่กำหนดและบอกแนวคิด ทุกสิ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ อย่างในเรื่องที่สังคมเปลี่ยนไป เกิดความวุ่นวายเพราะโชกุนยึดอำนาจ ทำให้ทุกคนต้องปรับตัวตามสภาพแวดล้อม เพื่อความอยู่รอดชาмуไรต้องยอมปรับตัวตามสภาพแวดล้อม ชาмуไรจึงยอมลดศักดิ์ศรีของตนมาทำงานจ้างเพื่อแลกกับข้าว ซึ่งการทำเช่นนี้เป็นการดูถูกศักดิ์ศรีของตนเป็นอย่างมาก สาวนพวกชานาที่ถูกกล่าวว่าเป็นชนชั้นที่ขี้ลาด แต่กลับมีความเข้มแข็งและกล้าหาญขึ้นเพราะแรงกดดันของพวกโจร ที่จะมาขโมยผลผลิตของตนทำให้จึงต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด

เรื่องนี้สะท้อนถึงชนชั้นสังคมเป็นหลัก เน้นเรื่องชานาที่เป็นกลุ่มรากหญ้าในสังคม เป็นกลุ่มที่ทำงานหนักเพื่อเลี้ยงคนในชาติ และชนชั้นชาмуไรที่มีชนชั้นสูง มีฐานะดี เป็นกลุ่มที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี ซึ่งมีลักษณะนิสัย และแนวคิดแตกต่างกัน ชนชั้นทั้งสองจึงมีการต่อต้านกันอยู่เสมอ แต่เรื่องพลิกผันเมื่อมีคิจิโระ คนที่เป็นชนชั้นชานาสวมคราบชาмуไร ที่เชื่อมรอยร้าวระหว่างชานาและชาмуไร ให้เข้าใจซึ่งกันและกันได้ นอกจากนี้ยังสอดแทรกแนวคิดของชาмуไร หรือบูชิโด ผ่านลักษณะนิสัยของตัวละครที่แตกต่างกัน ได้แก่ คัมเบะชิมาคะ ชาмуไรผู้มากด้วยประสบการณ์เชี่ยวชาญทุกวิธีการรบ และเป็นผู้นำของเหล่าชาмуไร เป็นตัวละครที่สะท้อนมุมมองของชนชั้นกรรมาชีพ สะท้อนออกมาได้อย่างชัดเจน ต่างจากคิจิโระ ลูกชานาที่มีพฤติกรรมเลียนแบบชาмуไร

ดังนั้น ภาพยนตร์เรื่องนี้ จึงมุ่งประเด็นโจมตีช่องว่างระหว่างชนชั้น ผู้ที่มีศักดิ์นาและไร้ศักดิ์นา เพราะชาмуไรคือผู้ที่รับใช้โดยศักดิ์นาอย่างแท้จริง ระบบดังกล่าวนี้ ได้ถูกเปลี่ยนแปลงไป จากผู้รับใช้อำนาจทางการเมือง กลายเป็นผู้มีอำนาจทางการเงิน ชาмуไรรับจ้างเหล่านี้ก็ยังมีอยู่ แต่หากเปลี่ยนสถานะ ไม่ใช่ชาмуไรที่ถือดาบเหมือนแต่ก่อน ไม่ใช่จักรบที่ต่อสู้เพื่อชวานา ตอบแทนข้าวที่ชวานาปลูกให้กิน

อาทิสระ คุโรซาว่า อยากให้เห็นว่า ถ้าหากนาที่ชวานาเฝ้าทะนุถนอมถูกทอดทิ้ง คนที่เดือดร้อนไม่ใช่เพียงแค่ชวานา แต่เป็นทุกคน ที่ได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มชนชั้นปกครอง ถ้าทอดทิ้งชวานาเมื่อใด ความเสียหายหลายครั้ง อาจเกิดขึ้นได้

5.3.2. ต้นไม้

ต้นไม้เป็นต้นไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของการเคลื่อนไหวแต่เหนียวแน่นแข็งแรงความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้แต่ในเวลาเดียวกันก็มั่นคงเปรียบเหมือนไม้ไผ่ยามต้องลมไม้โคล่นหักไม่ว่าลมจะแรงเท่าไร เปรียบเสมือนกลุ่มชวานาที่ไม่ล้มต่ออุปสรรค แต่ยังคงสู้ต่อไป

6.สรุปประเด็นอัตลักษณ์จากภาพยนตร์ของอากิระ คูโรซาวา เรื่อง Seven Samurai

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาประเด็นสำคัญในอัตลักษณ์ที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง Seven Samurai โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ ศึกษาภาพยนตร์เรื่อง Seven Samurai ที่เป็นผลงานของ อากิระ คูโรซาวา รวบรวมอัตลักษณ์การนำเสนอผ่านตัวภาพยนตร์

สรุปผลการศึกษา

ภาพยนตร์ของอากิระ คูโรซาวาเรื่อง Seven Samurai เป็นภาพยนตร์ที่มีความน่าสนใจต่อการศึกษาค้นคว้า เพราะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แม้จะผ่านเวลาไปยาวนาน แต่อัตลักษณ์ของภาพยนตร์ของอากิระ คูโรซาวา ยังเป็นที่น่ายกย่อง จากการที่เขาสอดแทรกสัญลักษณ์ต่างๆเข้าไปในตัวเรื่อง ถ่ายทอดความหมายออกมา ทั้งแนวคิดของคณัฐปุ่น มุมมองของคณัฐปุ่น ความเชื่อและวัฒนธรรมในยุคหนึ่ง

สัญลักษณ์ในภาพยนตร์เรื่อง Seven Samurai จึงเป็นอัตลักษณ์สำคัญ ซึ่งแต่ละสัญลักษณ์ของเขา ผู้รับชมจะสามารถตีความออกไปได้หลากหลายรูปแบบ และไม่ตายตัว เช่น สัญลักษณ์จากสิ่งของในเรื่อง อาวุธของชาวนา คือ จอบ อาวุธของชามูไร คือ ดาบ อาวุธสามารถแสดงถึง อำนาจในมือ หรือ ระบบชนชั้น แม้กระทั่งต้นไม้ อากิระคูโรซาวายังสามารถนำเสนอออกมาได้อย่างแนบเนียน สัญลักษณ์ของเซนก็ปรากฏในเรื่อง อย่างตอนที่โจรเชื่อใจพระ จนทำให้โดนจับกุมชี้ให้เห็นถึง ลักษณะคู่ตรงข้ามสุดโต่ง คือ พระคือผู้ที่ไม่ต้องการอะไร ปล่อยวางจากทุกสิ่ง คณัฐปุ่นมีมุมมองความเชื่อต่อเซนแบบนี้ และเรื่องที่ชาวบ้านขอร้องชามูไร และชามูไรต้องหันมารับใช้ชาวนา ก็เหมือนกับการสลับเปลี่ยนหน้าที่ที่มี ทั้งสองคือสัญลักษณ์ที่ถูกสังคมกำหนดกรอบ

เห็นได้ว่าสัญลักษณ์ที่พบได้ในภาพยนตร์ของอากิระ คูโรซาวา ยังสามารถถูกค้นพบได้อยู่เสมอ กล่าวคือภาพยนตร์ของเขามีอัตลักษณ์ที่สำคัญที่สุดคือ สัญลักษณ์ ถึงแม้ว่าจะศึกษาย้อนหลังก็ตามยังสามารถให้คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ และเป็นภาพยนตร์ที่มีคุณค่าทั้งด้านศิลปะและปรัชญา

ปัญหาที่พบในการวิจัย

1. ข้อมูลของอาภิระคุโรชาวาในประเทศไทยมีน้อยมาก จึงต้องทำการแปลจากภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น
2. ภาพยนตร์หาคุได้ยากต้องดาวน์โหลดจากอินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะ

1. ค้นหาจากแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ
2. ศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่ได้รับการยืนยัน ไม่ใช่เพียงบทวิจารณ์

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

โคอิ ทาเคโกะ. อะมะเอะ แก่นแท้จิตใจคนญี่ปุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำรา
สังคมศาสตร์

และ มนุษย์ศาสตร์, 2538

ภิรมย์ พุทธรัตน์."ขามูไร : ชนชั้นนักรบของญี่ปุ่น". กรุงเทพฯ : อี.ที. เซอร์วิส, 2530

บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา. อาคิระ คูโรซาวา จักรพรรดิแห่งภาพยนตร์ญี่ปุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:
ดวงกมล, 2533

บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา. ประพันธ์กรภาพยนตร์ญี่ปุ่น อาคิระ คูโรซาวา จูโซ่ อิตามิ และอื่นๆ. พิมพ์
ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ: พลับพลึง บุเกอรี่, 2552

วีรวิท คงศักดิ์. "การกล่อมเกลாதองสังคมของคนญี่ปุ่น," โพสต์ทูเดย์, 21 มีนาคม 2554)

สนานจิตต์ บางสพาน. ชีวิตและความตาย สัจจะและแผ่นฟิล์ม : อาคิระ คูโรซาวา. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ:

ดวงกมล, 2534

ไฮแมน เจสัน."ขามูไร นักรบแห่งแดนอาทิตย์อุทัย" แปลโดย นภอนงค์ อากาศบดี. กรุงเทพฯ

: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์, 2551

W.G. Beasley .ประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ

กรมวิชาการ ,2543

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

นันทขว้าง สิริสุนทร. **Akira Kurosawa.**(Online).เข้าถึงเมื่อ 3 กันยายน 2556. เข้าถึงจาก

http://artbangkok.com/detail_page.php?sub_id=2287

ไพโรจน์ วงศ์วิภานนท์. **ญี่ปุ่นไม่เหมือนใคร: ทุนนิยมวิถีญี่ปุ่น.**(Online).เข้าถึงเมื่อ 3 กันยายน 2556.

เข้าถึงจาก[http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/opinion/pairoje/20091209/90031/ญี่ปุ่นไม่เหมือนใคร--ทุนนิยมวิถีญี่ปุ่น-\(41\).html](http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/opinion/pairoje/20091209/90031/ญี่ปุ่นไม่เหมือนใคร--ทุนนิยมวิถีญี่ปุ่น-(41).html)

เถกิง พัทธโนภาย. **สัตตศาสตร์กับภาพแทนความ.**(Online).เข้าถึงเมื่อ 3 กันยายน 2556.

เข้าถึงจาก <http://www.arch.chula.ac.th/journal/files/article/qyYaZ1mab3Sun103124.pdf>

อภิรักษ์ บุญเรืองพะเนา. **ฉันเห็นคนตายที่... : Rashomon.**(Online).เข้าถึงเมื่อ 3 กันยายน 2556.

เข้าถึงจาก<http://www.manager.co.th/entertainment/ViewNews.aspx?NewsID=9540000011329>

หนังสือภาษาต่างประเทศ

Breadcrumbs.(n.d).*Ronin (masterless Samurai)*

. Retrieved June 19,2013, fromhttp://www.nakasendoway.com/?page_id=1228

KallieSzczepanski.*The 47 Ronin: A Japanese Samurai Story*

. Retrieved June 17,2013, fromasianhistory.about.com/od/japan/p/47ronin.htm

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล นางสาวสุพิชญา คาประสงค์

วันเกิด 31 ตุลาคม พ.ศ.2534

ที่อยู่ 26 ซอยสิรินธร 5 จรัญสนิทวงศ์ 65 แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด 10700

ประวัติการศึกษา จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนมารีวิทยาศรีสะเกษ

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย

สำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

จังหวัดนครปฐม

